

Mødet den 22. April 1937.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Esther Aggebo og I. C. Sørensen.

1. (J. Nr. 31³—1937). Overenskomst om Levering af **Fjernvarme** til Fødselsanstalten, Naturhistorisk Museum og Biokemisk Institut.

Borgmesteren oplyste, at det foreløbig drejede sig om Fødselsanstalten, og der vilde senere komme en Udvidelse, naar de andre Bygninger blev færdige. Der skulde ske en betydelig Udvidelse af Ledningsnettet, som vilde koste ca. 100000 Kr., og man foreslog, at dette Arbejde indgaar som et Led i Kommunehospitalets Udvidelse, og at Udgiften opføres paa Hospitalets Konto. De øvrige Bygninger skulde saa have leveret Varme fra Hospitalet.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 31²--1937). Kontrakt om Levering af **Fjernvarme** til Hotel Royal, Skolebakken 5 og Automobilfabriken ved Skolebakken.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 116—1937). Indstilling fra Vandværksudvalget angaaende Licitation over Skydeventiler, Fittings, Rør og Vandmaalere til **Vandværket**.

Udvalget foreslaar, at Leverancen fordeles mellem Firmaerne Brdr. Dahl, Rahrs tekniske Forretning og Fr. Winsløw.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 117—1937). Licitationen over Levering af Hegn om **Vandværkets Areal** ved Silkeborgvej.

Udvalget indstiller at overdrage Leveringen til Fabrikant Nielsen Holst for 3419,50 Kr.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 152—1937). Indstilling fra Skolekommissionen til Besættelse af et **Lærerindeembede**.

Følgende Indstilling forelaa:

1. Fru Ane K. Erstad, Aarhus.
2. Frk. Agnes Andersen, do.
3. Frk. Anna E. Jensen, do.

Nr. 1. ansattes.

6. (J. Nr. 38—1937). Andragende fra pens. Lærer N. Møller om i den kommende Sommer at maatte vejlede **fremmede Skoler**, der besøger Aarhus.

Skoleudvalget anbefaler at imødekomme Andragendet mod det sædvanlige Honorar paa 350 Kr., samt at der annonceres som paa Bilag 2 anført.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 103—1937). Ansøgning fra Afdelingsingeniør ved Brolægningsvæsenet Smith Hansen om et personligt **Løntillæg**.

Lønudvalget kan ikke anbefale Andragendet. Kunde ikke bevilges.

8. (J. Nr. 15¹—1937). Ansøgning fra Robert Jensen om dansk **Indfødsret**.

Anbefaledes.

9. (J. Nr. 18⁴⁵—1936). Ansøgning fra Christen Christensen om Fritagelse for **Hundeafgit**.

Bevilgedes.

10. (J. Nr. 12²⁻⁴—1937). Tre Indstillinger om Bevilling af ekstraordinær **Aldersrente**.

Indstillingerne vedtoges.

11. (J. Nr. 16³—1937). Indstilling fra Socialudvalget om Bevilling af **Tillægshjælp** til Arbejdsløshedsunderstøttelse efter Forsorgslovens § 293, Stk. 2.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 16¹—1937). Indstilling fra Socialudvalget om Bevilling af **Kommunebælp** udover den i § 297, Stk. 1, fastsatte Grænse.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 12¹—1937). Indstilling fra Socialudvalget om Bevilling af Understøttelse til Aldersrentenydere efter Folkeforsikringslovens § 40, Stk. 5.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 154—1937). Indstilling fra Vandværksudvalget angaaende Spørgsmaalet om Lægning af en **ny Trykledning til Vandværket**.

Følgende Skrivelse forelaa:

»Hermed fremsendes til det ærede Byraad de i Henhold til Licitationen d. 15. f. M. indkomne Tilbud paa en 700 mm. Trykledning fra Stautrup til Aarhus Vandværk. De forskellige Tilbud ses af vedlagte Tilbudsliste.

De høje Tilbudspriser grunder sig bl. a. paa de dengang stadigt stigende Priser paa Arbejdsløn og navnlig Materialer, overfor hvilke Forhold, ogsaa valutamæssige, samtlige Firmaer iøvrigt har taget Forbehold.

Naar alle Forhold skal tages i Betragtning, kommer Valget til at staa mellem følgende 3 Ledninger:

1. Højtryksledning af »Bonna« Rør (Betonrør med Jernpladeindlæg).

Firmaet Højgaard & Schultz, København, tilbyder en saadan leveret og lagt for 1025000

Kr. Til Rørene, der fabrikeres paa Firmaets Fabrik i København, skal bruges ca. 600 ts. Jern, medens der iøvrigt anvendes danske Materialer (Cement) og dansk Arbejdskraft.

2. Højtryksledning af Staalrør.

A/S Sophus Berendsen tilbyder en saadan Ledning fra A/C Grossrohrverband, Düsseldorf, til en Pris for selve Rørene af 566116 Kr. Hertil kommer Lægning, Fundering og de nødvendige Bygværker, hvilket efter de andre fremkomne Priser formentlig vil andrage mellem 400000 og 500000 Kr. Jernvægten for denne Ledning vil være ca. 900 ts.

3. Lavtryksledning af slyngede Betonrør (Hume-Rør).

Ejnar Mikkelsen & Binderup Hansen tilbyder en saadan Ledning for 885000 Kr. Rørene tænkes fabrikeret her i Byen efter engelske Licenser og med Bistand af engelske Eksperter.

Til Rørene kræves ca. 300 ts. Jern. Det skal bemærkes, at Højgaard & Schultz tilbyder en Ledning af slyngede Betonrør til 842000 Kr., men Rørene svarer ikke helt til de engelske Normer.

Højtryksledningen er dyrere i Anskaffelse, ogsaa naar Hensyn tages til de øvrige Arbejder, der skal udføres i Forbindelse hermed, men billigere i Drift.

Idet man regner med Priser svarende til Tilbudene vil de samlede Udgifter til det færdige Anlæg indbefattet Filtre i Stautrup Pumpeanlæg, Beholdere m. m. andrage

for Højtryksanlægget: 2520000 Kr.

- Lavtryksanlægget: 2270000 -

jvfr. vedlagte Oversigtsskema, der tillige viser

Udgiftsfordelingen pr. Aar. Differencen er alt-saa 250000 Kr., men da Lavtryksanlægget for-drer 2 Pumpestationer og derfor mere Kraft og Betjening, vil den kapitaliserede Merudgift til Driften tildels ophæve Forskellen.

Man skal bemærke, at Priserne ligger højt i Forhold til Overslaget, og at Firmaerne har taget Forbehold mod Prisstigninger og Valuta-vanskeligheder.

Idet man bemærker, at det er tvivlsomt, om Vandværket kan levere den tilstrækkelige Vandmængde yderligere et Aar, idet Forbruget stiger med over 300000 m³ pr. Aar, og den nuværende Kildevandsledning er overordentlig medtaget, skal man indstille til det ærede By-raad at bevilge de fornødne Laanemidler til Gennemførelsen af det udarbejdede Projekt.

Udvalget har anmodet Stadsingeniøren om at komme til Stede i Byraadsmødet for at give en Oversigt over Vandværkets nuværende Stilling.«

H. J. B a d e n erindrede om, at man gennem længere Tid havde syslet med Spørgsmaalet om en ny Kildevandsledning. Nu var der indhentet Tilbud, som var beregnet af Teknikerne, og Re-sultatet forelaa i Indstillingen. Udvalget var klar over, at man meget vanskeligt kunde vedblive at udsætte Sagen, idet Vandforbruget steg med ca. 300000 m³ aarligt; men paa den anden Side var de foreliggende Tilbud meget høje, ca. 200000 Kr. højere, end man havde regnet med, og man var derfor blevet lidt betænkelig derved. Material-priserne var steget stærkt, og det havde paa-virket Tilbudspriserne; om de vilde falde i en overskuelig Fremtid kunde ingen vide; det vilde afhænge af, om den nuværende Krigsoprustning

likvideres. Man havde forhandlet med Budgetudvalget, som foreslog, at man under Hensyn til disse Ting udsætter Sagen et Aars Tid. Vandværksudvalget var ikke glad derved, fordi det med de nuværende Ledninger vilde blive meget svært at forsyne Byen med Vand; men man kunde selvfølgelig ikke se bort fra den Kendsgerning, at Priserne i Øjeblikket var meget høje; hvorvidt de vilde blive billigere næste Aar kunde man ikke vide, og mere end et Aar var det næppe muligt at udskyde Sagen. Vandværksudvalget havde imidlertid ikke ønsket selv at tage Ansvaret for en Udsættelse og henstillede derfor til Byraadet at tage Stilling til Spørgsmaalet, og Udvalget havde anmodet Stadsingeniøren om at komme til Stede og forklare de tekniske Enkeltheder. Hvis Byraadet vedtog at udsætte Sagen et Aar, maatte man imidlertid forbeholde sig at kunne faa Penge til Reparation af den nuværende Ledning, hvilket vilde koste 20—25000 Kr. Disse Penge var ikke spildt, idet den nuværende Ledning skulde bruges i Fremtiden som Reserve. Der skulde ogsaa anvendes en Del Penge til nye Boringer, men det kunde muligvis afholdes af Budgettet. Taleren vilde bede Stadsingeniøren sige lidt om Sagen.

Stadsingeniør R a m b ø l l gav en Oversigt over Vandværket og dets nuværende Stilling samt Boringerne i Stautrup. Ved Aarhundredskiftet gik man over fra at bruge Aavand til Grundvand, og det kunde føres til Vandværket ved eget Tryk indtil 1920, da der var Fald hele Vejen, men da Forbruget steg til over 12000 m³ maatte der Pumpning til, og efterhaanden som Vandet skulde hentes dybere nede, maatte der anvendes Dybvandspumper. Man kunde godt

forcere Vandindvindingen i Stautrup, men der kunde ikke komme en større Vandmængde gennem Ledningen til Aarhus. Maksimum for Leveringen var 14000 m³ paa en enkelt Dag. Senere havde man anlagt Marselisborgværket, der normalt leverede 3500 m³, men kunde forceres op til ca. 6000 m³, dog var der i saa Fald Fare for at faa saltholdigt Vand op. Værkerne kunde altsaa ved højeste Produktion levere ca. 20000 m³ pr. Dag, og dette Forbrug naaede man paa enkelte Dage i Fjor. Der kunde nok spares lidt ved at forbyde Havevanding o. lign.; men der var den Fare, at Hovedledningen fra Stautrup ikke var særlig solid, og der havde været Brud flere Steder, saa store Dele af den maatte fornyes. Den nye Ledning var projekteret til at kunne føre ca. 2 Gange saa meget Vand som den gamle. Ved Licitationen havde man indhentet Tilbud paa to Former, nemlig Lavtryks- og Højtryksanlæg, af hvilke det sidste var dyrest i Anlæg, men billigere i Drift. Tilbudene viste, at Priserne var meget høje, og hvis Pengene ikke kunde skaffes, maatte man jo forsøge at klare sig et Aar endnu; der var dog en stor Risiko derved, idet man var nødt til at sætte Tryk paa den gamle Ledning, og hvis den ikke kunde holde dertil, maatte man gaa over til at bruge Aavand; det kunde renses fuldstændig, men var selvfølgelig ikke saa godt som Grundvandet.

J. R. Fanger spurgte, hvor længe det vilde vare at faa Arbejdet færdigt.

Stadsingeniør Rambøll svarede, at det vilde tage godt 1 Aar. Hvis man tog fat straks, kunde det være færdigt i Sommeren 1938.

Kai Blicher gjorde opmærksom paa, at ved Tilbudet fra Aarhus-Firmaet var der projek-

teret en Fabrik til at lave Cementrør, og efter Beregningen skulde hele Fabriksanlægget afskrives ved dette Foretagende. Det saa lidt underligt ud; man skulde dog synes, at Fabrikken ogsaa havde en vis Værdi, naar dette Arbejde var afsluttet, og at Tilbudet derved kunde sættes noget ned.

Stadsingeniør R a m b ø l l havde forstaaet det saaledes ved Forhandlingerne, at Anlægget skulde afskrives.

B o r g m e s t e r e n pegede paa, at det var meget dyre Tilbud, der forelaa, og dyrere end Prisstigningen paa Materialer syntes at berettigge til; ved Tilbudet fra Aarhus skulde man saaledes betale hele Omkostningerne ved Anlæg af Fabrikken til Støbning af Rørene. Taleren havde det Indtryk, at Teknikerne helst vilde have Højtryksanlæg; men der var endnu meget faa Firmaer, som lavede saadanne, og det var vanskeligt for Tiden at tage Stilling dertil. Man burde derfor ikke i Dag afgøre Spørgsmaalet, men staa frit og kunne forhandle til begge Sider. Man havde i Fjor en meget lang Tørkeperiode, som man maaske kunde slippe for i Aar, og ved at sikre den gamle Ledning var der jo Mulighed for at klare sig foreløbig. Der var ogsaa Mulighed for, at Priserne i Løbet af et Aars Tid kunde gaa noget ned, og kunde der spares 200000 Kr. ved at udsætte Sagen, var det jo værd at gøre dette, selv om man vel nok kunde laane Pengene dertil. Taleren vilde foreslaa, at man kasserer de foreliggende Tilbud og derefter staar frit og kan forhandle med de forskellige Firmaer, inden der træffes endelig Beslutning i Sagen.

H. J. B a d e n svarede, at Vandværksudvalget ikke var glad for Forslaget, men man forstod godt Betænkelighederne. Det maatte dog slaas

fast, at en Udsættelse over et Aar kunde ikke gaa, og naar Udvalget gik med dertil, var det under den Forudsætning, at man bevilger Midler til Reparation af den nuværende Ledning.

Vald. Kloster spurgte, hvor megen Besparelse et Forbud mod Havevanding kunde give.

Stadsingeniør Rambøll kunde ikke sige det bestemt, men det betød en Del paa de særlig varme Dage.

J. P. N. Siig bemærkede, at man var ikke garderet imod at faa en endnu varmere Sommer end sidste Aar. Maaske kunde man køre det meste af et Aar med det nuværende, men der burde ikke fastsættes en Udsættelse paa bestemt et Aar, for der vilde gaa lang Tid med de forskellige Forarbejder, før Arbejdet kunde sættes i Gang. Skulde det udsættes, maatte Budgetudvalget stille sig nogenlunde velvilligt overfor en foreløbig Bevilling til Reparation af den gamle Ledning og vist ogsaa til nye Pumper.

J. R. Fanger kunde gaa med til, at man annullerer Tilbudene, og Vandværksudvalget maatte saa forhandle videre og komme til Byraadet med Forslag, naar det mente, at Tiden var inde dertil.

Borgmesteren antog, at der var Enighed om at kassere de indkomne Tilbud og se Tiden lidt an. Budgetudvalget skulde nok stille sig saa velvilligt, som Forholdene krævede, men Vandværksudvalget var jo heller ikke af de fattigste Udvalg.

Borgmesterens Forslag tiltraadtes.
